

Pārskats par bezmugurkaulnieku sugu aizsardzību, aizsardzības vājajām pusēm Latvijā

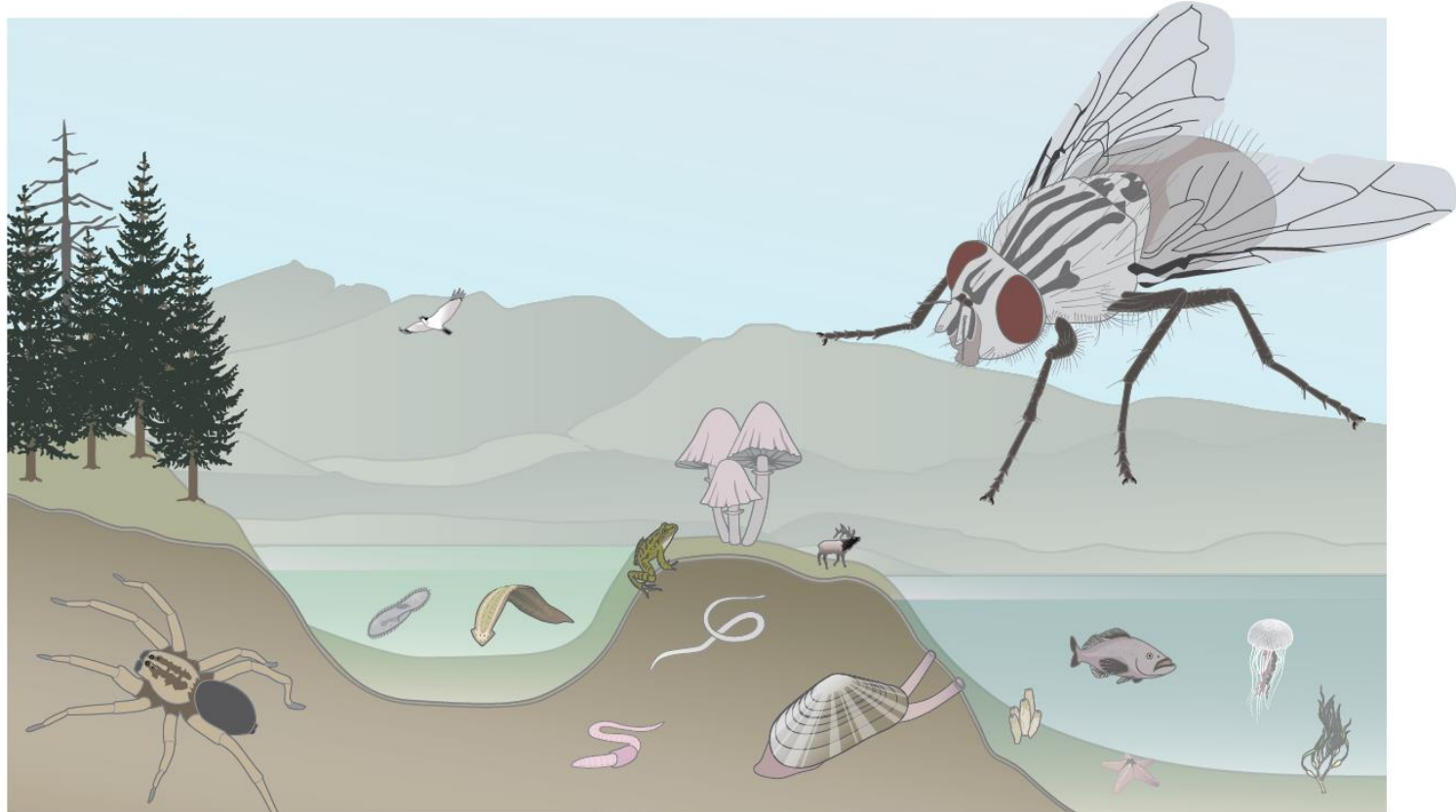
Mārtiņš Kalniņš

«Meža un ūdeņu bezmugurkaulnieku sugu atpazīšana, apdraudējumi
un aizsardzība»

2022. gada 11.-12. jūlijs, Sigulda

*LIFE FOR SPECIES «Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un
kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)*

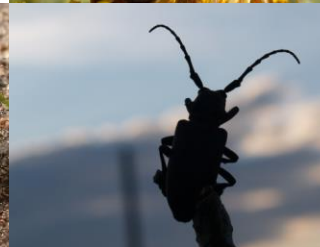

LIFE FOR SPECIES «Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Bezmugurkaulnieku funkcijas ekosistēmā (ekosistēmu pakalpojumi)

- **Apputeksnēšana**
  - 20 % kukaiņu ir apputeksnētāji; Latvijā ap 3000-4000 sugu
- **Organisko vielu mineralizēšana**
  - 50 % kukaiņu ir detritofāgi; Latvijā ap 5000-6000 sugu + ērces, sliekas, utt.
- **Fitofāģija**
  - Augu produktivitātes regulētāji
- **Barošanās tīklu (ķēžu) nodrošināšana**
  - Barība citiem dzīvniekiem
- **Bezmugurkaulnieku skaita regulācija**
  - Plēsoņas un parazīti
- **Augsnes veidošana**
  - Struktūra un pārstāde

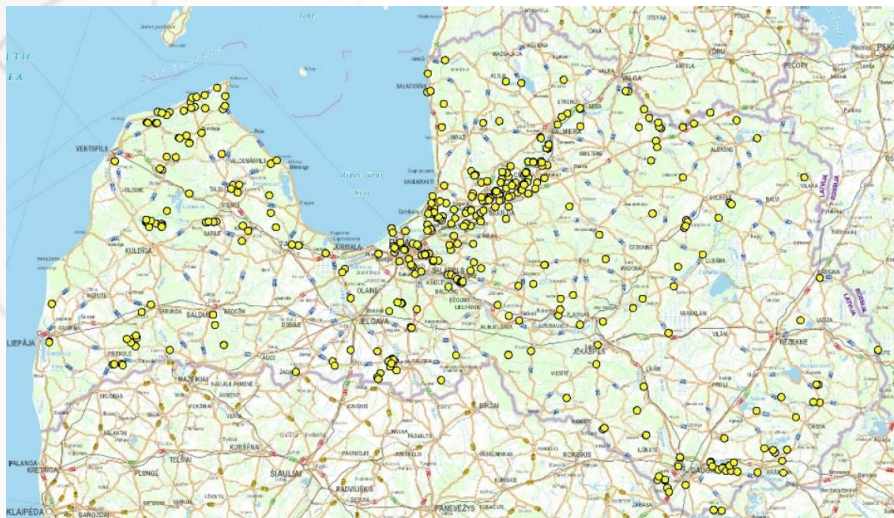
Retās un aizsargājamās sugas

- Eiropas Savienības direktīvas sugas – 44 sugas
- Ministru kabineta noteikumu sugas – 104 sugas (no tām - 35 “mikroliedumu sugas”)

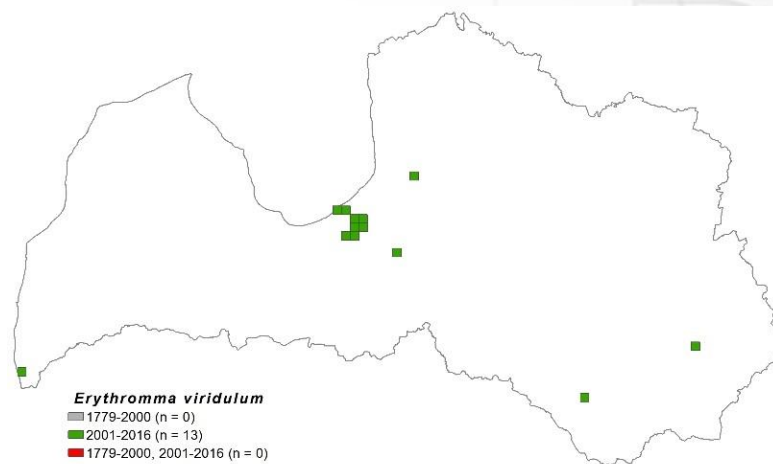
Dabas aizsardzībai nozīmīgās sugas

- Latvijas Sarkanās grāmatas sugas – 163 sugas
- DMB sugas – 50 specifiskās sugas un 20 indikatorsugas
- Bernes konvencijas sugas – 26 sugas
- Retās sugas – variabls lielums
- IUCN sugas...
  - Ne katra retā suga ir apdraudēta (aizsargājama)
  - Ne katra aizsargājamā suga ir reta (apdraudēta)

Retās un aizsargājamās sugas

Spožā skudra – aizsargājama,
bet Latvijā bieži sastopama suga

Erythronna viridulum

- 1779-2000 (n = 0)
- 2001-2016 (n = 13)
- 1779-2000, 2001-2016 (n = 0)

Mazā sarkanace (spāre) – nav aizsargājama,
bet Latvijā reti sastopama suga

Aizsargājamo biotopu aizsardzība = aizsargājamo sugu aizsardzība ?

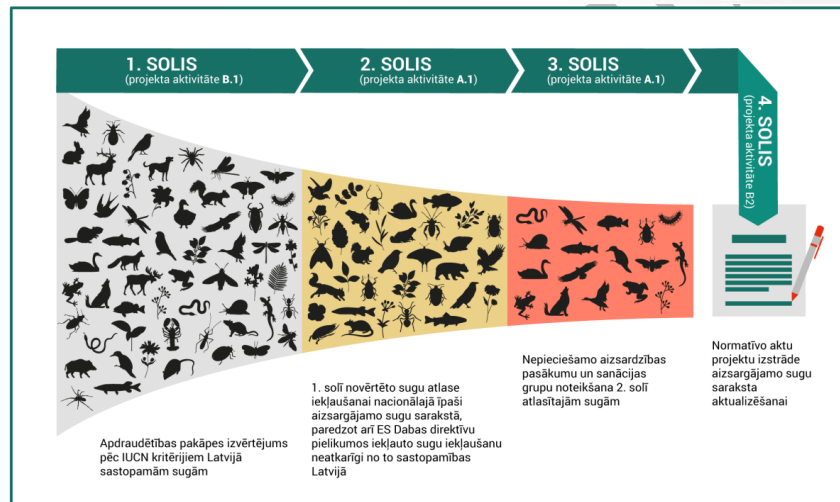
LIFE FOR SPECIES «Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprite un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Ko un kā sargājam?

- ĪA sugas - JĀ
- Citas sugas – it kā
  - Vārds auditorijai – nosaukt piemērus 😊

- ĪADT, ML (Vai tas garantē aizsardzību?)
- ES biotopi (Labi, bet ne visas sugas ir saistītas ar ES biotopiem.)
- SAPI (IR sugu aizsardzības plāni 5+ sugām, NAV mērķtiecīgi koordinēta SAP ieviešana)
- Projekti (Labāk nekā nekas, bet kampaņveidīgi...)
- ... vārds auditorijai – nosaukt vēl piemērus 😊

Vājās puses I

- **Kapacitāte (cilvēkresursi)** – kur rodas un kur pazūd speciālisti?
- **(Datu trūkums)**
- **Likumdošana** (gan trūkstošas normas, gan lieks administratīvais slogs)

- **Koncentrēšanās uz ĪA sugām (bet ne daudzveidību)**
- **Koncentrēšanās uz «punktveida» (lokālu) aizsardzību**

- **Maz zināšanu par sugu ekoloģiju**
- **Mācību un kalibrācijas trūkums** (pasākumu nepietiekamība, attieksme)

LIFE FOR SPECIES «Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Vājās puses II

- Saimniecisko (lielo) procesu nepārzināšana (-> pasākumu trūkums)
- Starpnozaru komunikācijas trūkums (nesadarbība)
- Pasākumi šaurai auditorijai / tiem, kas vēlas
- Komunikācijas veidi, paaudžu atšķirības
- Šaurs skatījums, bailes riskēt
- (Subjektīvie faktori – patīk/nepatīk, viegli/grūti... ..)

Vājās puses III

- **Datu sadrumstalotība un formātu dažādība: OZOLS ar atvasinājumiem, Dabasdati.lv, LVM GEO, iNaturalist, Observado.org, LNDM, DU, privātās datubāzes**
- **Pētījumu (plānoto un pabeigto) «datubāzes» neesamība / DAP, OZOLS, ResearchGate...**
- **(ne)Dalīšanās (ar plāniem, publikācijām u.c) kultūra**
- **Vārds auditorijai – nosaukt vēl piemērus 😊**

Paldies par uzmanību!

Materiāls sagatavots Eiropas Komisijas LIFE projekta “Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne” (projekta Nr. LIFE19 GIE/LV/000857 - LIFE FOR SPECIES) ietvaros. Projekts tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu.

Šis materiāls satur tikai projekta LIFE FOR SPECIES īstenotāju viedokli, Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildāģentūra un Eiropas Komisija nav atbildīgas par šeit sniegto informāģiju un tās iespējamo izmantoģumu.

LIFE FOR SPECIES «Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

